

Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

21. maj 2012

Svar på spørgsmål 112 (alm. del):

I brev af 27. april 2012 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 112:

Ministeren bedes kommentere henvendelse af 27. april 2012 fra Danmarks Lærerforening vedr. reform af læreruddannelsen, jf. FIV alm. del – bilag 194.

Svar:

Danmarks Lærerforening (DLF) har overordnet to kritikpunkter til det fremlagte udspil til ny læreruddannelse:

- Udspillet imødekommer ikke behovet for et stærkere forskningsgrundlag for læreruddannelsen, herunder behovet for at gøre læreruddannelsen 5-årig.
- Modellens oplæg til deregulering og større grad af fleksibilitet medfører risiko for underminering af en national kvalitetsstandard for udbuddet af læreruddannelse.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtuv@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 12-129178
Dok nr. 2326768
Side 1/1

Ad. Læreruddannelsens forskningsgrundlag

DLF henviser til, at landene med de bedst præsterende grundskolesystemer udbyder forskningsbaseret læreruddannelse på kandidatniveau. DLF refererer i den forbindelse til det nyligt afholdte (marts 2012) OECD-møde "The International Summit on Teaching Profession" om skoleudvikling, herunder udvikling inden for skoleledelse, den lærerfaglige praksis samt læreruddannelse. DLF pointerer, at mødets konklusioner understøtter behovet for en 5-årig læreruddannelse som grundlag for en velfungerende folkeskole.

Jeg kan oplyse, at den fremlagte OECD rapport fra mødet fremhæver tre fokuspunkter, som OECD's komparative forskning af velpræsterende lande på grundskoleområdet (bl.a. Finland, Singapore, Canada) har identificeret som væsentlige parametre for kvalitet i læreruddannelsen:

- 1) En konkret og koncis lovgivningsmæssig adressering af, hvad en lærer skal kunne såvel fagfagligt som fagdidaktisk.
- 2) En balanceret tilgang i uddannelsen mellem forskningsbaseret viden og praksisnærhed. OECD konstaterer i de undersøgte lande en tendens i læreruddannelse '...towards a model based less on academic preparation

and more on preparing professionals in school settings with an appropriate balance between theory and practice...”

- 3) Mere fleksible strukturer synes at åbne for nye veje til lærerkarrieren uden at kompromittere den traditionelle vej gennem læreruddannelsen.

Derudover konstaterer rapporten, at nogle af de undersøgte lande har bevæget sig væk fra de specialiserede læreruddannelsesinstitutioner med relativt lave adgangskrav og i stedet i retning mod færre 'university-based colleges' med relativt høje adgangskrav og højere status.

Hertil kan det bemærkes, at etableringen af professionshøjskolerne netop har bragt læreruddannelsen ind i større institutioner med mere faglig tyngde og en kapacitet til at indgå i praksisnære forskningssamarbejder med universiteterne, f.eks. samarbejderne om ph.d. uddannelser i henhold til Det Nationale Ph.d. råd for Folkeskolen, hvilket bidrager til en væsentligt stærkere forskningsunderstøttelse af læreruddannelsen.

DLF argumenterer endvidere for, at en læreruddannelse på kandidatniveau vil have positive økonomiske effekter i kraft af lavere frafald. DLF henviser til Finlands relative lave frafaldsprocenter på deres læreruddannelse. Det kan hertil bemærkes, at omfanget af frafald må tilskrives en række forskellige faktorer, hvor det forekommer vanskeligt at skulle estimere effekten ved et udbud af læreruddannelse på kandidatniveau. Det kan i den forbindelse bemærkes, at den gennemsnitlige gennemførelsesprocent på de danske 3-årige universitetsbacheloruddannelser er 72 pct. En sammenligning med læreruddannelsens gennemførelsesprocent på 61 pct. (2010) bør tage højde for, at læreruddannelsen er 4-årig. Hvis man for universitetsuddannelserne endvidere medregner det efterfølgende gennemsnitlige frafald på kandidatuddannelserne udgør den samlede gennemførelse ca. 60 pct.

Endvidere kan det bemærkes, at de seneste tal for gennemførelsen på læreruddannelsen viser en positiv udvikling i andelen af studerende, som gennemfører det kritiske 1. studieår. Således ses en samlet stigning i andelen af gennemførte på 1. studieår i perioden 2009-11 fra 81,7 pct. til 84,4 pct., hvilket indikerer, at professionshøjskolernes intensiverede indsats på området, herunder de konkrete målsætninger i de nuværende udviklingskontrakter, begynder at vise resultater.

Ad. Deregulering og fleksibilitet

DLF er bekymret for, at den fremlagte model vil resultere i en atomiseret læreruddannelse med en række regionale profiler med varierende relevans for folkeskolens fag. DLF fremhæver to eksempler på nuværende regionale toninger af læreruddannelsen, hhv. i Nr. Nissum og Silkeborg, som ifølge DLF har en tvivlsom relevans for folkeskolen.

Hertil kan jeg oplyse, at toningen i Nr. Nissum gennem samarbejde med Linköping Universitet har særligt fokus på børns læreprocesser i uderummet mens toningen i Silkeborg vægter idræt, herunder tilbud til de studerende om idrætsundervisning på alle læreruddannelsens fire år. De to fremhævede toninger har ikke status som godkendte forsøg. VIA oplyser, at toningerne gennemføres inden for den gældende almindelige ramme og regulering af læreruddannelsen.

For begge toningers vedkommende er der tale om et tilbud om ekstra kurser med henblik på specialisering *udover* det almindelige uddannelsesforløb. De tilbudte kurser til de interesserede studerende erstatter således ikke andet indhold og fremstår således som eksempler på tilbud til studerende om mere indhold for de samme ECTS point.

Jeg kan endvidere oplyse, at institutionerne ikke har lov til i markedsføringsøjemed at kalde særligt tilrettelagte forløb ved andet navn end uddannelse til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.

I forhold til DLF's bekymring om atomisering vil jeg understrege, at den nye model er et svar på at opsamle erfaringerne fra rækken af forsøg i den nuværende læreruddannelse. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt, at en ny læreruddannelse fortsat vil skulle være genstand for forsøg i det hidtil sete omfang, og fleksibiliteten for institutionerne i den foreliggende model er derfor væsentlig. Fastholdelsen af en national læreruddannelse sikres med den foreliggende model gennem de centralt formulerede kompetencemål og de centralt fastsatte eksamenskrav, der sikrer kvalitetstandarden.

Med venlig hilsen

Morten Østergaard